

PRZEWODNIK ŻEGLARSKI

Wielkie Jeziora Mazurskie

Od Pisz i Karwicy przez Mikołajki,
Ryn, Giżycko do Węgorzewa

165 portów
i przystani,
zdjęcia lotnicze, mapy
jezior, trasy żeglarskie,
oznakowanie
nawigacyjne, atrakcje
turystyczne

Krzysztof Siemieński

Wielkie
**Jeziora
Mazurskie**

PRZEWODNIK ŻEGLARSKI

Krzysztof Siemieński

nautica

Warszawa 2019

Kup książkę

Krzysztof Siemieński *Wielkie Jeziora Mazurskie. Przewodnik żeglarski*

Copyright © Krzysztof Siemieński

Copyright © for this edition: Wydawnictwo Nautica 2019

Wydanie I, Warszawa 2019

Redakcja: *MODESTIA* Rafał Sarna

Projekt graficzny, skład i łamanie: Marzena Pińko

Projekt okładki: Marzena Pińko

Zdjęcie na okładce: Marek Borniński

Korekta: *MODESTIA* Katarzyna Sarna

Opracowanie graficzne map: Joanna Reniger

Partner: NaviSail

Dane służące do narysowania map pochodzą z wydawanej przez partnera aplikacji NaviSail

Zdjęcia:

Krzysztof Siemieński 29, 52x2, 53, 59, 77, 88, 89, 91, 92, 93, 101, 108/109, 166, 191, 196/197, 198, 199, 201/202, 207, 223, 231, 232, 238/239

Agencja Reporter Poland 14, 19, 28, 62, 72, 73, 86, 117, 118, 156, 157, 233

Dariusz Popielarczyk 20, 21, 22, 23, 27, 28, 41, 49, 52, 60, 61, 62, 63, 64, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 82, 83, 84, 86, 87, 94, 96, 96, 98/99, 106, 111, 119, 120, 121, 122, 124/125, 128, 129, 130, 133, 134, 138, 139, 143, 144, 145, 147, 148, 155, 159, 160, 162, 165, 170, 174, 179, 182, 184, 186, 204/205, 211, 220, 221, 222, 227, 228, 229, 230

www.sailor.pl 185

www.msr-okartowo.pl 51

Marek Borniński 50, 58/59, 65, 70, 74/75, 85, 95, 97, 100, 107, 110, 135, 136/137, 140, 141, 146, 149, 153, 154, 162, 163/164, 167, 169, 171, 172, 173, 175, 178/179, 180, 180, 181, 183, 187, 188/189, 190, 190, 206, 210, 214/215, 219, 234/235, 236, 237

pixabay.com 8/9, 10/11, 12/13, 14, 15, 24/25 i 26, 40, 42/43, 71, 112/113, 115, 123, 131, 216/217

Archiwum prywatne 7, 18, 19, 51, 76

Shutterstock/Mariusz Switulski 160

ISBN 978-83-953063-8-9

ISBN e-book 978-83-953063-9-6

Druk: Zakład Graficzny „COLONEL” S.A.

Wydawnictwo Nautica

e-mail: wydawnictwonautica@wydawnictwonautica.pl

www.wydawnictwonautica.pl

Kup książkę

Wielkie Jeziora Mazurskie

Od Pisz i Karwicy przez Mikołajki,
Ryn, Giżycko do Węgorzewa

PRZEWODNIK ŻEGLARSKI

Krzysztof Siemieński

Kup książkę

Spis treści

Od autora	7	Port „Gąsior”	60
Bezpieczeństwo	9	Przystań „Jaskółka”	61
System Sygnalizacji Ostrzegawczej	9	Ekomarina „Klub Miła” (dawniej PTTK Kamień)	61
Nisko wiszące druty linii energetycznych	11	Binduga Rodziców	62
Manewry portowe	12	Letni Ogród	63
Cumowanie poza portami – przepisy	13	Port „U Adama”	64
Dzikie zwierzęta	14	Port „U Edka”	64
Kilka słów na koniec wstępu	14	Nad Zatoką	65
Jeziro Roś	15	Stanica Żeglarska „Korektywa” Piaski	65
Pisz	18	Przystań „Mazurski Raj” (dawniej „Exploris”)	66
Przystanie	20	Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy „Guzianka” (dawniej Ośrodek NBP „Guzianka”)	67
Powiatowy Międzyszkolny Ośrodek Sportowy	20	Port „U Leśniczego”	68
Przystań hotelu „Roś”	20	Pensjonat „Janus”	68
Euforia Port	21	Śluza Guzianka	69
Ośrodek Żeglarstwa i Turystyki Wodnej „Camp Pisz”	22	Jeziro Guzianka Mała i Guzianka Wielka	71
Ekomarina Pisz	22	Ruciane-Nida	72
Stanica Wodna „Moszczenica”	23	Port „U Faryja”	74
Stacja Mazurskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego	24	Kanał Nidzki	76
Ośrodek Wypoczynkowy Spółdzielni Usług Socjalnych	24	Jeziro Nidzkie	77
Ośrodek Wczasowy „Wodnik”	25	Przystanie	82
Ośrodek Wczasowo-Rekreacyjny „Energetyk”	25	Hotel Nidzki	82
Ośrodek Wypoczynkowy „Żagiel”	26	Ośrodek Wczasowy „Wodnik”	83
Ośrodek Wypoczynkowy „Polfa”	26	Ośrodek Turystyki Wodnej PTTK (dawniej „U Andrzeja”)	83
Kanał Jegliński	27	Ośrodek Żeglarsko-Rekreacyjny „Pod Dębem”	84
Port „Wrota Mazur”	27	Pole namiotowe „Zielona Binduga”	85
Śluza Karwik	28	Przystań „Pranie”	85
Jeziro Śniardwy	29	Przystań „Mazury” w Krzyżach	86
Jeziro Śniardwy	40	Przystań „Pelagia”	87
Jeziro Seksty	41	Stanica Wodna „Czaple”	88
Binduga „Port”	41	Jeziro Mikołajskie	89
Jeziro Warnotty	41	Mikołajki	91
Jeziro Łuknajno	41	Przystanie na zachodnim brzegu jeziora	94
Jeziro Tuchlin	42	Pole namiotowe „W Zatoce”	94
Jeziro Tyrkło	42	Pomosty Stacji Hydrobiologicznej Polskiej Akademii Nauk	94
Jeziro Białotawki	43	Ośrodek Wypoczynkowy „Leśna Polana”	94
Przystanie nad Śniardwami	49	Żaglowiec „Chopin”	95
Port jachtowy „Niedźwiedzi Róg”	49	Przystań hotelu „Amax”	95
Port „Popielno”	50	Cicha Zatoka	96
Folwark Łuknajno	50	Marina MIKO	97
Przystań Mazurskiej Służby Ratowniczej	51	180s na Ptasiej Wyspie	97
Biwak przy moście w Okartowie	51	Przystań przy plaży miejskiej	98
Marina Śniardwy	52	Port „Rybitwa”	98
Jeziro Beldany	53	Przystanie na wschodnim brzegu jeziora	98
Przystanie	58	Ekomarina Mikołajki – Mazurski Klub Żeglarski	98
Siedlisko na Półwyspie	58	Wypożyczalnia sprzętu wodnego „FUN”	99
Ośrodek Polskiej Akademii Nauk „Wierzbą”	59	Przystań miejska Mikołajki	99
Galindia	59	Wioska Żeglarska	99
Ujście Krutyni	60		

■ Jezioro Tałty 101

Przystanie

Przystań Gospodarstwa Rybackiego	
„Mikołajki”	105
Stoneczny Port	105
Pomosty hotelu „Gołębiewski”	106
Sunport Ekomarina	106
Baza Tałty	107
Camping „KamA”	108
Przystań tawerny „Bajana”	108
Przystań „Hobby” – tawerna „Zielony Wiatr”	109
Bar „Pod Kasztanami”	110
Port & Chillout Stare Sady	110
Marina Nawigator	111
Przystań „Kokoszka”	112
Gospodarstwo agroturystyczne „Obieżyświat”	112
Camping „Christian” w zatoce Jora	113
Marina Jora Wielka (dawniej przystań ośrodka PKN Orlen)	113
Pomosty gościńca „Jora”	114
Biwaki w zatoce Skanał	114

■ Jezioro Ryńskie 115

Ryn 117

Przystanie 119

Ośrodek Sportów Wodnych „Zofiówka” (dawniej Szkolne Schronisko Młodzieżowe)	119
Ośrodek Żeglarsko-Wypoczynkowy „Wichrowe Wzgórze”	119
Ryn Marina (dawniej „Sośnica”)	120
Port „Mazuryn Yachting”	121
Ekomarina Ryn (dawne nabrzeże miejskie)	122
Stanica „Stock”	122

■ Kanały łączące baseny Śniardw i Mamr 123

Bar „Olsztyn” – główka przy wejściu do Kanału Tałckiego	124
Kanał Tałcki	124
Jezioro Tałtowsko	124
Przystań „Zanzibar”	125
Międzyszkolny Klub Żeglarski „Ref” Łapy	125
Kanał Lelecki (Grunwaldzki)	128
Jezioro Kotek Wielki	128
Port „Zielony Gaj”	129
Kanał Mioduński	129
Jezioro Szymon	130
Kanał Szymoński	130

■ Jezioro Szymoneckie 131

Camping „Szymonka”	133
Port „Millennium”	134

■ Jezioro Jagodne 135

Przystanie

MJ Czarter	137
Port „Dalpol Yacht” Prażmowo	137
Port „Jagodne”	137
Port YKP Bielsko	138
Pole biwakowe nad kanałem Kula	139
Kanał Kula	140

■ Jezioro Boczne 141

Przystanie 143

Camping „Bila”	143
„Rybaczkówka” Bogaczewo	143
Pensjonat „Port Bogaczewo” (dawniej „Marina Evelyn”)	144
Port „Messa”	145
Marina Rydzewo	145
Przystań „Natangia” (dawniej „Mazuria”)	145
Pensjonat „Panorama”	146
Gospoda „Pod Czarnym Łabędziem”	146
Marina Lester Club	147
Pole biwakowe „Leśna Keja”	147
Zielona Zatoka	148

■ Jezioro Niegocin 149

Przystanie na zachodnim brzegu jeziora 152

Camping „Szekla” Strzelce	152
Resort Niegocin	152
AZS Wilkasy	153
Ekomarina PTTK Wilkasy	154
Stanica „Tabat”	155

Wejście do Kanału Niegocińskiego (południowe) 155

Kanał Niegociński	155
Giżycko	156

Przystanie w Giżycku nad jeziorem

Niegocin	158
Zatoka u Czeška (tzw. nowy LOK)	158
Port LOK	159

Kanał Łuczański 160

Port hotelu „St. Bruno” (dawniej hotelu „Zamek”)	160
--	-----

Przystanie na wschód od Kanału

Łuczańskiego	161
Port „Dalba”	161
Ekomarina Giżycko	162
Cichy Kąt	163
Jezioro Wojnowo	165
Port jachtowy „Wieczorek”	165
Makarina	166

■ Jezioro Kisajno 167

Wyjście z Kanału Łuczańskiego na jezioro Kisajno – zatokę Trac	170
--	-----

Przystanie	170	Ekomarina Harsz – Ośrodek Dargin (dawniej Górniczy Klub Żeglarski Vega) . . .	205
Neptun Club	170	Most Sztynorcki	206
Port „Royal”	170	■ Jezioro Kirsajty	207
Stacja Wodna „Stranda”	171	Wyjście na Mamry	209
Centralny Ośrodek Sportu	172	Przystań Żeglarska „Skłodowo”	209
Międzynarodowe Centrum Żeglarstwa i Turystyki Wodnej (dawniej „Almatur”) . . .	173	Bramka Kalska	210
Wejście do kanału Piękna Góra (północne) .	174	■ Jezioro Świącjayty	211
■ Jezioro Tajty	175	Przystanie	214
Przystanie	178	Hotel „Ognisty Ptak” (dawniej ośrodek kopalni „Staszic”)	214
Yacht Port Piękna Góra	178	Ośrodek Wypoczynkowy UPH w Siedlcach .	216
Hotel „Tajty”	179	Marina Grajan	216
Marina Bełbot	180	Pomost przy plaży w Ogonkach (oficjalna nazwa: Przystań Żeglarska w Ogonkach) . . .	217
Stacja Żeglarska Śląskiego OZZ „Tajty” . . .	181	Pomost przy smażalni „Sambor”	217
Port „Koncha”	181	Wejście do kanału Na Stręgiel	217
Ośrodek „Gwarek”	182	Przystań „Mazur”	218
Wejście do kanału Piękna Góra (południowe)	182	Piękny Brzeg (dawniej WDW)	218
■ Powrót na jezioro Kisajno	183	Róża Wiatrów	219
Przystanie	184	Zatoka Kal (dawniej „Wiking”)	220
Port „Netta”	184	Przystań „Unia”	221
Port „Sailor”	185	Kalskie Impresje	222
Ośrodek Wypoczynkowy „Łabędzi Ostrów” . .	186	■ Jezioro Mamry Północne	223
Ośrodek Dydaktyczno-Sportowy AWF w Warszawie	186	Przystanie	226
Ośrodek „Elixir”	187	Stacja Wodna „Kietlice”	226
Zatoka Zimny Kął	187	Leśny Zakątek	227
Kanał Sztynorcki	188	Przystań „Mamerki”	229
Jezioro Sztynorckie	189	Port „Trygort” (dawniej przystań „Aniata”) . .	230
Port „Sztynort”	189	Biwak na Zwierzynieckim Rogu	230
Pałac Lehndorffów	190	Wejście na Węgorz	231
Jezioro Łabap	191	Węgorzewo	232
Jezioro Dobskie	196	Przystanie	234
Przesmyk między wyspą Gilma a wsią Doba .	197	Mamry Yacht Charter	234
Przystań „Rajcocha”	197	Ekomarina Węgorzewo	235
■ Jezioro Dargin	199	Port ZHP	236
Przystanie	202	Port „Keja” (dawniej „Klub Morski LOK”) . .	237
Pole namiotowe „Roganty” obok Królewskiego Rogu	202	■ Propozycje tras weekendowych	238
Port Pałacu Młodzieży w Warszawie	203	■ Znaki żeglugowe	252
Port i camping „Nowy Harsz”.	203	■ Indeks.	262
Keja Melnik	204		
Camp Park Sonata	204		
Przystań „U Henia”	205		

Współrzędne geograficzne punktów podawane są według map Navionics i należy je traktować tylko orientacyjnie, zwłaszcza w odniesieniu do znaków nawigacyjnych takich jak boje farwaterowe i znaki ostrzegawcze systemu kardynalnego.

Od autora

Weryfikując informacje dotyczące poszczególnych przystani, uświadomiłem sobie, że obecnie miejsc tego typu jest kilka razy więcej niż w czasach, gdy w latach 70. ubiegłego stulecia przemierzałem Mazury Omega, burząc w kanałach i sypiąc w kokpicie łódki pod „namiotem” robionym z obciążonego butelkami żagla, rozpiętego na burtach i bomie. O prądzie dostępnym na kei nikt wtedy nawet nie myślał, bo rzadko kto pływał jachtem kabinowym, a jeśli już, to do oświetlenia kabiny używał raczej latarki, lampy naftowej lub świeczki, a nie akumulatora. Mazurskie porty były wówczas wystarczająco duże, by swobodnie pomieścić wszystkie odwiedzające je jachty, a te były na ogół znacznie krótsze, niższe i węższe niż współczesne. Pamiętam, że kiedy chciało się pożeglować w lipcu lub

sierpniu, to już jesienią poprzedniego roku należało czynić starania o zdobycie jachtu. Tak, tak – zdobycie – bo nikt wtedy nawet nie słyszał o czymś takim jak „firma czarterowa”. Większość łódek należała do klubów żeglarskich, a ich członkowie musieli przepracować odpowiednią liczbę „godzin bosmańskich”, by w sezonie móc pożeglować chociaż przez kilkanaście dni.

Pod koniec lat 70. zaczęły pojawiać się na mazurskich jeziorach jachty kabinowe. Oczywiście wcześniej także było ich kilka, głównie poniemieckich, jak węgorszewska „Maria” czy słynne bliźniaki „Świt” i „Zorza”, przywiezione pod koniec lat 40. z Gdańska do Giżycka. Pływały też „Wiedźma” i „Rekin”, który w 1962 r. jako „Christine” zagrał w filmie Romana Polańskiego *Nóż w wodzie* i stał się

dzięki temu znany na całym świecie. Wciąż jednak jachty kabinowe – wówczas przez młodych żeglarzy czasami wzgardliwie nazywane „kredensami” – były na Mazurach rzadkością i widywało się na ogół Ramblery oraz Omegi z dorabianymi małymi nadbudówkami. Pod koniec lat 70. zaczęły się pojawiać udane modele polskich konstruktorów. Pamiętam, jaki podziw i pożądanie budziły takie łódki, jak Giga zaprojektowana przez Witolda Tobisa, rodzina Maków Henryka Jaszczewskiego czy Venus Zbigniewa Gibowskiego. W Chojnicach ruszyła masowa produkcja tych ostatnich, a także Orionów i Nashy. Te jachty nie były tak komfortowe i szybkie jak większość produkowanych obecnie, ale niewątpliwie przyczyniły się do rozwoju turystyki wodnej na Mazurach i nie tylko. Można je spotkać do dzisiaj, sam zresztą często żegluję Makiem 666 i bardzo to sobie chwalebę. Rewolucja w polskim żeglarstwie zaczęła się kilka lat przed upadkiem komunizmu, a jej głównymi sprawcami byli niewątpliwie Andrzej Skrzat, Jerzy Pieśniewski i Adam Orych. Jachty zaprojektowane przez nich były ładne, szybkie i wygodne. Każdy, kto żeglował

Na Mazurach
stale przybywa
nowoczesnych portów,
które na ogół zaspokajają
wszystkie potrzeby
współczesnych
miłośników
żeglarstwa.

na przełomie lat 80. i 90., zazdrościł szczęśliwym posiadaczom Sportin, Tang, Fok, Morsov i Pegazów. Po 1989 r. żeglarstwo zaczęło być w Polsce coraz bardziej popularne i dzisiaj to jacht klubowy jest rzadkością, właściwie przeżytkiem, a większość mazurskich żeglarzy pływa łodziami własnymi lub wypożyczonymi w jednej z kilkudziesięciu działających tu firm czarterowych. Jachty poniżej 8 m długości coraz rzadziej pojawiają się w ich ofercie, a większość z nas chce żeglować na ponad 30-stopowych jednostkach, wyposażonych w ogrzewanie i patenty do elektrycznego składania masztów. Niedługo stare mazurskie przystanie zaczną pękać w szwach. Już dzisiaj w wielu z nich prawie wszystkie stanowiska cumownicze są zajęte przez jachty rezydentów, a jeśli chcemy zapewnić sobie nocleg, miejsce musimy zarezerwować wcześniej, dzwoniąc do bosmana portu. Stale też przybywa nowych portów, które na ogół są bardzo nowoczesne i zaspokajają wszystkie potrzeby współczesnych miłośników żeglarstwa. Jedno wszak pozostaje niezmiennie. Mazury są piękne, ale żeglowanie po nich wymaga przynajmniej podsta-

wowej znajomości akwenu i postępowania zapewniającego bezpieczeństwo załodze. Mam nadzieję, że przyczyni się do tego ten przewodnik, adresowany głównie do tych, którzy swoją przygodę z Wielkimi Jeziorami Mazurskimi dopiero zaczynają.

Bezpieczeństwo

Przy wejściu do kościoła Matki Bożej Różańcowej w Mikołajkach stoi obelisk z napisem: „Pamięci tych, którzy 21 sierpnia 2007 po przejściu białego szkwału nie wrócili do portu”. Tego dnia o godzinie 14.27 z prędkością 35 m/s (czyli 12°B) na Śniardwy i Jezioro Mikołajskie uderzył huragan. Sztormowy wiatr wiał ok. 5 minut, ale to wystarczyło, by przewróciło się kilkadziesiąt jachtów, w wyniku czego życie straciło 12 osób. Fala na płytkich Śniardwach w kilka chwil spiętrzyła się na wysokość ponad 2 m i pognąta z wielką siłą w kierunku Mikołajek. Powiało bardzo mocno także na północnych jeziorach. Ratownicy WOPR i MOPR, którzy natychmiast pospieszili z pomocą pechowym żeglarzom, wyłowili z wody w sumie ponad 70 osób. Żadna z nich nie miała na sobie kamizelki ratunkowej...

Sternicy przewróconych jachtów popełnili kilka kardynalnych błędów, ale najważniejszym z nich było to, że w ogóle nie zareagowali na sygnały wysyłane znacznie wcześniej przez

przyrodę i nie spłynęli do portu, zanim uderzył wicher. O tym, że nadchodzi, świadczyły już dwie godziny wcześniej kilka symptomów, choćby nadciągające najpierw stratocumulusy, a za nimi czarne cumulonimbusy o wręcz podręcznikowym wyglądzie kowadła, czy nagły spadek temperatury. Liberalizacja przepisów spowodowała, że dzisiaj można pływać, nawet nie posiadając uprawnień żeglarskich, jeśli tylko długość jachtu nie przekracza 7,5 m. We własnym interesie powinniśmy jednak odbyć przynajmniej weekendowe szkolenie, zwłaszcza jeśli chcemy żeglować z dziećmi. Nie zaszkodzi też lektura podręcznika autorstwa Keitha Colwella *Bezpieczeństwo na jachtach żaglowych i motorowych*, który ukazał się niedawno nakładem Wydawnictwa Nautica. Zawsze przed wypłynięciem z portu sprawdzajmy prognozę pogody. Jest też mnóstwo aplikacji, jak choćby Ventusky, Windguru, Meteo.pl i wiele, wiele innych. A jeśli zła pogoda mimo wszystko nas zaskoczy i znajdziemy się w poważnych opałach, to pamiętajmy, że zawsze możemy liczyć na pomoc Mazurskiej Służby Ratowniczej oraz Mazurskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Telefon alarmowy to: 601 100 100.

System Sygnalizacji Ostrzegawczej

Cztery lata po tragedii, o której piszę wyżej, w lipcu 2011 r. na szlaku Wielkich Jezior

Mazurskich uruchomiono System Sygnalizacji Ostrzegawczej przed niebezpiecznymi zjawiskami pogodowymi. Stanęło 17 wysokich masztów i teraz o nadciągającej burzy lub niebezpiecznie silnym wietrze jesteśmy z wczesną ostrzegani przez rytmicznie pulsujące żółte światła. Liczba 40 błysków na minutę to komunikat: „Uwaga! Spodziewaj się burzy i wiatru”. Natomiast 90 błysków na minutę oznacza: „Niebezpieczeństwo! Za chwilę będą burza i silny wiatr”. Światła te są widoczne niemal z każdego miejsca na prawie wszystkich większych jeziorach szlaku Wielkich Jezior Mazurskich oprócz Jezior Nidzkiego i Dobskiego, w każdych warunkach pogodowych, nawet przy pełnym nasłonecznieniu, z odległości 8–9 km. System uruchamia się automatycznie minutę po otrzymaniu z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej komunikatu o zbliżających się trudnych warunkach pogodowych. Z pewnością nie jest on jeszcze doskonały, a sytuację poprawiłoby zamontowanie na Mazurach radaru pogodowego. Czasami światła włączają się niepotrzebnie,

ale lepiej zachować ostrożność, niż dać się zaskoczyć niesprzyjającej żegludze pogodzie. Poniżej wymieniono miejsca, w których stoją maszty sygnalizacyjne.

Uwaga! Współrzędne podano według map Navionics.

Jezioro Roś: Łupki	53°39,126'N 21°51,577'E
Jezioro Seksty: wejście do Kanatu Jeglińskiego	53°41,304'N 21°46,860'E
Jezioro Śniardwy: Niedźwiedzi Róg	53°43,098'N 21°41,717'E
Jezioro Śniardwy: Nowe Guty	53°45,730'N 21°49,051'E
Jezioro Śniardwy: Pieńkowo	53°47,192'N 21°40,656'E
Jezioro Beldany: Kamień	53°43,367'N 21°33,704'E
Jezioro Mikołajskie: Popielski Róg	53°45,895'N 21°37,230'E

Jezioro Tałtę: wejście do Kanału Tałckiego	53°51,829'N 21°32,545'E
Jezioro Ryńskie: Ryn, „Zofiówka”	53°55,828'N 21°31,874'E
Jezioro Jagodne: wyspa	53°56,031'N 21°43,590'E
Jezioro Boczne: Bogaczewo	53°57,816'N 21°45,006'E
Jezioro Niegocin: wyspa Kępa Grajewska	54°00,349'N 21°47,938'E
Jezioro Kisajno: MCŻiTW (dawniej Almatu)	54°02,166'N 21°43,930'E
Jezioro Kisajno: Wysoki Róg na półwyspie Fuleda	54°06,127'N 21°40,569'E
Jezioro Mamry: Skłodowo	54°09,393'N 21°43,441'E
Jezioro Mamry: wejście na Węgorapę	54°11,872'N 21°43,136'E
Jezioro Święcajty: Ogonki, wejście do kanału prowadzącego na jezioro Stręgiel	54°10,983'N 21°48,403'E

Nisko wiszące druty linii energetycznych

Na szlaku Wielkich Jezior Mazurskich jest kilka miejsc, w których należy uważać, by nie zawadzić masztem o nisko wiszące linie wysokiego lub średniego napięcia.

Płynąc kanałami, mamy ułatwione zadanie, bo większość z nich i tak trzeba przemierzać ze złożonym masztem. Jednak zawsze upewnijmy się, czy wchodząc do kanału, nie kładziemy masztu zbyt późno, i czy wypływając, nie za wcześnie zaczynamy go stawiać. W pobliżu niebezpiecznych miejsc zwykle stoją znaki ostrzegające przed nisko wiszącymi liniami energetycznymi, ale szczególnie trzeba uważać w niżej wymienionych lokalizacjach:

- Jezioro Bełdany, Zatoka Iznocka: druty pod napięciem wiszą na wysokości zaledwie 8 m nad brzegami w pobliżu wejścia na Krutynię.
- Jeziora Jagodne i Boczne, kanał Kula: linia energetyczna przebiega na wysokości 10 m nad wodą między południowym brzegiem Jeziora Bocznego oraz

północnym brzegiem północno-wschodniej zatoki Jeziora Jagodnego.

- Jezioro Wojnowo: druty pod napięciem wiszą na wysokości 10 m nad wodą ok. 70 m za mostem (płynąc od strony jeziora Niegocin).
- Jezioro Tajty, przy wejściu do kanału Piękna Góra: ok. 100 m przed mostem drogowym (płynąc od strony Kanału Niegocińskiego lub jeziora Tajty na Kisajno) przewody linii energetycznej wiszą ok. 10 m nad wodą.
- Jezioro Kisajno: linia energetyczna przebiega na wysokości 10 m nad wodą między brzegami kanału łączącego Kisajno z jeziorkiem Popówka Duża.
- Węgorapa, odcinek na lewo od głównego szlaku prowadzącego do Węgorzewa, na północ od portu „Mamry Yacht Charter”: przewody wiszą 10 m nad wodą. W drodze do Węgorzewa należy trzymać się na wszystkich rozwidleniach strony prawej (czyli wschodniej) rzeki i kanału. Wyptywając z Węgorzewa w kierunku jeziora Mamry – lewej. Łatwo się pomylić, gdy wychodzimy z usytuowanego blisko starorzecza portu „Mamry Yacht Charter”. Pamiętajmy, że wyptywamy z niego zawsze w lewo! Dokładny opis i zdjęcie portu na str. 234–235.
- Mamry, wejście do Kanału Mazurskiego. Około 10 m od wejścia do zamkniętego dla żeglugi kanału linia energetyczna przebiega 8 m nad wodą. Trzeba uważać na nią zwłaszcza przy podchodzeniu do pomostu stojącego wzdłuż południowego brzegu kanału, tuż przy jego wejściu.

Manewry portowe

Do portu wptywamy zawsze z podniesionym masztem, a gdy z niego wyptywamy – nawet w kierunku pobliskiego kanału lub mostu – maszt kładziemy dopiero po wyjściu z przystani. Wydaje się to oczywiste, ale... wiele razy byłem świadkiem niefortunnnych manewrów jachtów, których sternicy nie przestrzegali tej zasady. Położonym masztem łatwo zaczepić o pomost, inny jacht albo nabrzeżną latarnię. Są jednak miejsca, w których nie da się uniknąć manewrowania z położonym masztem – to śluz. Dlatego wptywając do

śluz i wyptywając z nich, należy zachować szczególną ostrożność.

Chociaż na kursach żeglarskich wciąż uczy się dochodzenia do pomostu i odchodzenia od niego, to jednak w większości mazurskich przystani obowiązuje zakaz manewrowania w porcie pod żaglami. Wptywamy zatem na silniku lub na wiosłach. Odbijacze na burtach wieszamy przed wejściem do portu, a nie dopiero po wptynięciu do niego. Cumy również przygotowujemy wcześniej. Wchodząc do portu, jeśli głębokość na to pozwala, nie podnośmy miecza. Jeśli jest zbyt płytko na opuszczenie go w całości, zostawmy w wodzie przynajmniej jedną trzecią. Jacht, zwłaszcza z wysoką wolną burtą, bez miecza będzie bardzo czuły na boczny wiatr i z pewnością nie zechce płynąć tam, dokąd chcemy go skierować, tylko zacznie dryfować. Na keję wysadzamy załoganta bez cumy i podajemy mu linę z jachtu. Wytracamy prędkość, hamując silnikiem, a nie odpychając się od pomostu ręką lub nogą. Najwygodniej jest stawać rufą, ułatwia to później komunikację

z lądem. Podchodząc na wstecznym, pamiętajmy, że zwłaszcza większe jachty muszą mieć prędkość manewrową i pełną sterowność uzyskamy dopiero po przepłynięciu kilku metrów do tyłu. Manewr podchodzenia do kei rufą należy więc zaczynać znacznie wcześniej niż wtedy, gdy podchodzimy dziobem. Choć w wielu mazurskich portach są już muringi, bojki lub Y-bomy, na wszelki wypadek zawsze należy mieć w pogotowiu składowaną kotwicę, która bywa ostatnią deską ratunku, gdy silnik odmówi posłuszeństwa, a my musimy szybko hamować.

Jeśli na postój podchodzimy do brzegu, a nie do pomostu, kotwicę na długiej linie rzucamy dość wcześnie, żeby w razie awarii silnika spokojnie móc się na niej wyciągnąć na głęboką wodę. Warto pamiętać o wyrzuceniu kotwicy odpowiednio daleko od brzegu, zwłaszcza jeśli żeglujemy po Jeziorach Nidzkim i Dobskim, gdzie obowiązuje zakaz używania silników. Przy dopychającym wietrze długa lina dobrze trzymającej kotwicy ułatwi nam odejście.

Cumowanie poza portami – przepisy

Prawo wodne stanowi, że właściciele działek przylegających do jeziora mają zakaz grodzenia swych posesji w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegowej oraz nie mogą zabronić przechodzenia przez ten obszar. Pamiętajmy jednak, że nie oznacza to dla nas możliwości stawiania na biwak, możemy tamtędy tylko przechodzić. W praktyce często się zdarza, że wbrew prawu działki są grodzone aż do samego jeziora, a żeglarze bezwzględnie przeganiani przez właścicieli terenu. Przekonać się o tym można (tylko czy warto? ☺) choćby na jeziorach Roś, Tyrkto czy Jeziorze Dobskim, gdzie na Fuledzie rezydencja jednego z najbogatszych polskich biznesmenów jest pilnowana przez ochronę niczym wysepka Skorpios na Morzu Jońskim należąca do córki rosyjskiego oligarchy Dymitra Rybotowlewa.

Pamiętajmy, że na szlaku Wielkich Jezior Mazurskich jest kilka parków narodowych oraz rezerwatów przyrody. Informują o tym czerwone tablice stawiane przez regionalne